

Hlas Nového Mesta

ROČNÍK XXXIII. ČASOPIS OBYVATELOV MESTSKEJ ČASTI BRATISLAVA-NOVÉ MESTO, MÁJ 2023

Mestská časť bude rozdelená na štyri parkovacie zóny

Na Ľudovom námestí vzniká krajšie a bezpečnejšie ihrisko

Jarné upratovanie v domácnostiach aj v šatníkoch

Z obsahu čísla:

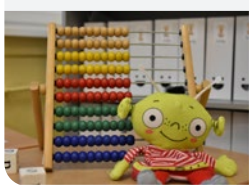
Kde vidí potenciál zlepšovania sociálnych služieb zástupca starostu Pavol Troiak? Aké úlohy ho čakajú pri realizácii veľkých investičných akcií a čo mu pomáha prekonávať prekážky?

Rozhovor s vicestarostom prinášame na str. 5

Prisťahovali ste sa do Nového Mesta? So zmenou bydliska je spojených aj niekoľko povinností a administratívnych úkonov. Poradíme vám, ako a kde sa prihlásiť k trvalému alebo prechodnému pobytu.

Viac na str. 7

Pre budúcich prvákov a ich rodičov je slávnostný zápis do prvého ročníka základnej školy veľkou udalosťou. Aby sa mohli dobre rozhodnúť, mnohé školy im umožnili nakuknúť do tried počas dní otvorených dverí.

O prvákom veľkom dni si prečítate si na str. 9

Pred viac než storočím chodievali Bratislavčania na prechádzky po Železnej studničke trolejbusom. Možno už vtedy chápali, že práve tento dopravný prostriedok je ideálnym spojením do prírody a za čerstvým vzduchom.

Viac sa dozviete v Potulkách históriou na str. 15

Kniha býva citlivým spoločníkom, múdрым radcom, zdrojom emócií, napätia i príjemného strachu. Podujatie KníhFest je sviatkom literatúry a jej autorov, ale aj interpretov, ktorí nám poéziu a prózu dokážu priblížiť.

Viac vám prezradíme na str. 16

Obálka: Niektoré písmenká už poznám, v škole ma naučia všetky! Zápis prvákov na ZŠ Česká zachytila Jana Plevová

Kde nájdete informácie o parkovacej politike

Infolinka: 0800 222 888

(pondelok – piatok od 8. do 18. h)

www.paas.sk

Klientske miesta v Novom Meste:

Tržnica na Šancovej 112, 1. poschodie

pondelok 8. – 17. h

utorok-štvrtok 8. – 16. h

piatok 8. – 15. h

Miestny úrad Bratislava-Nové Mesto

Junácka ul. 1, II. posch., č. dv. 222

pondelok 8. – 12. h a 13. – 17. h

streda 8. – 12. h a 13. – 17. h

piatok 8. – 12. h

Vydáva Mestská časť Bratislava-Nové Mesto,
IČO: 00603317

Adresa: Miestny úrad Bratislava-Nové Mesto,
Junácka 1, 832 91 Bratislava,
tel.: 02/49 253 241
redakcia: hlas@banm.sk
www.banm.sk/casopis/

Mesačník, dátum vydania 27. 4. 2023.

Výkonná redaktorka: Ing. Jana Škutková.

Grafická úprava: Martin Lovas.

Číslo 5/2023.

ISSN 1339-7990. EV 3920/09.

14. mája majú sviatok všetky mamy

Mama... Pre každé dieťa to dlho znamená jedno jediné: hrejivú blízkosť a pochopenie, bezpečné náručie a potravu. Slovo „mama“ má každé dieťa spojené s jedinou živou bytosťou na svete. A neskôr neskonale žasne, keď zistí, že chlapec od susedov má celkom inú mamu, dokonca aj šteniatko – to má mamu takisto štvornohú a ušatú, len o kus väčšiu. Napokon sa dieťa dozvie, prečo dnes v ich záhrade tak vytrvalo pípa drozd: čaká, odkiaľ sa na volanie ozve stratené mláďa, aby drozdíka mohol ísť nakrmiť. Aj to je teda mama! Každý z nás tak kedysi spoznal veľké tajomstvo Prírody, bez ktorého by svet nebežal vo svojich koľajach.

Parkovať budeme v štyroch zónach

4. apríla 2023 sa v Stredisku kultúry na Vajnorskej uskutočnilo štvrté rokovanie poslancov miestneho zastupiteľstva. Z bodov rozsiahleho pracovného programu vyberáme:

- Poslanci schválili prvú zmenu rozpočtu mestskej časti na rok 2023, ktorá súvisí predovšetkým s pokračovaním realizovaných investičných akcií v novomestských základných a materských školách.

- Členovia miestneho zastupiteľstva schválili súhlasné stanovisko k obsahu návrhu nového znenia všeobecne záväzného nariadenia hl. m. SR Bratislavy o dočasnom parkovaní motorových vozidiel.

Potreba zmien vyplynula z podnetov doterajšieho praktického uplatňovania parkovacej politiky v zónach regulovaného parkovania. Medzi najdôležitejšie zmeny, ktoré sa zavádzajú predkladaným všeobecne záväzným nariadením, patrí stanovenie ceny parkovania za 60 minút pri úhrade prostredníctvom SMS pre jednotlivé tarifné pásma, zavedenie dvoch nových typov parkovacích kariet (zľavovej parkovacej karty pre poskytovateľov sociálnych služieb a zľavovej parkovacej karty pre fyzickú osobu s ťažkým zdravotným postihnutím), ďalej tiež spresnenie a doplnenie podmienok pre vydanie doterajších typov parkovacích kariet.

Miestni poslanci so znením predloženého VZN hlavného mesta súhlasili, pričom požiadali o jeho doplnenie o ná-

vrh úsekov miestnych ciest určených na dočasné parkovanie a tarifných pásiem. Mestskú časť navrhli rozdeliť do štyroch ucelených oblastí (zón). Hlavným cieľom takéhoto návrhu je zvýhodnenie miestnych rezidentov, ktorí sú pri štyroch zónach parkovania preferovaní. „Rozsahom menšie zóny znižujú množstvo vozidiel oprávnených na získanie rezidenčných kariet v danej parkovacej zóne a tým sa zvyšuje dostupnosť parkovania pre obyvateľov žijúcich v danej štvrti. Návrh obsahujúci štyri zóny parkovania zároveň umožňuje zavedenie viacerých tarifných pásiem, ktoré reagujú na špecifiká jednotlivých zón najmä pokiaľ ide o atraktivitu parkovania pre návštevníkov, či prítomnosť zariadení celomestského významu,“ vysvetlil dôvody uvedeného členenia vicestarosta Martin Vlačický.

- V zmysle zákona o právnom postavení a platových pomeroch starostov obcí a primátorov schválili poslanci aktualizáciu výšky platu starostu mestskej časti Matúša Čupku. V roku 2023 základný plat určený podľa tohto zákona predstavuje 4 186 eur. Miestne zastupiteľstvo má možnosť rozhodnúť o navýšení platu starostu o 60 %, v tomto roku poslanci schválili navýšenie platu starostu o 25 %.

- Stále komisie miestneho zastupiteľstva vo volebnom období 2022-2026 doplnia členovia-odborníci z radov obyvateľov:

Komisia dopravy, informačných systémov, životného prostredia a ochrany verejného poriadku: Dr. Ing. Peter Schlosser, Martin Sokolík, Mgr. Mária Vašková.

Komisia finančná, pre správu a nakladanie s majetkom mestskej časti: Mgr. Lenka Mazal Šinková, MBA, Ing. Vladimír Vanko, Ing. Stanislav Winkler.

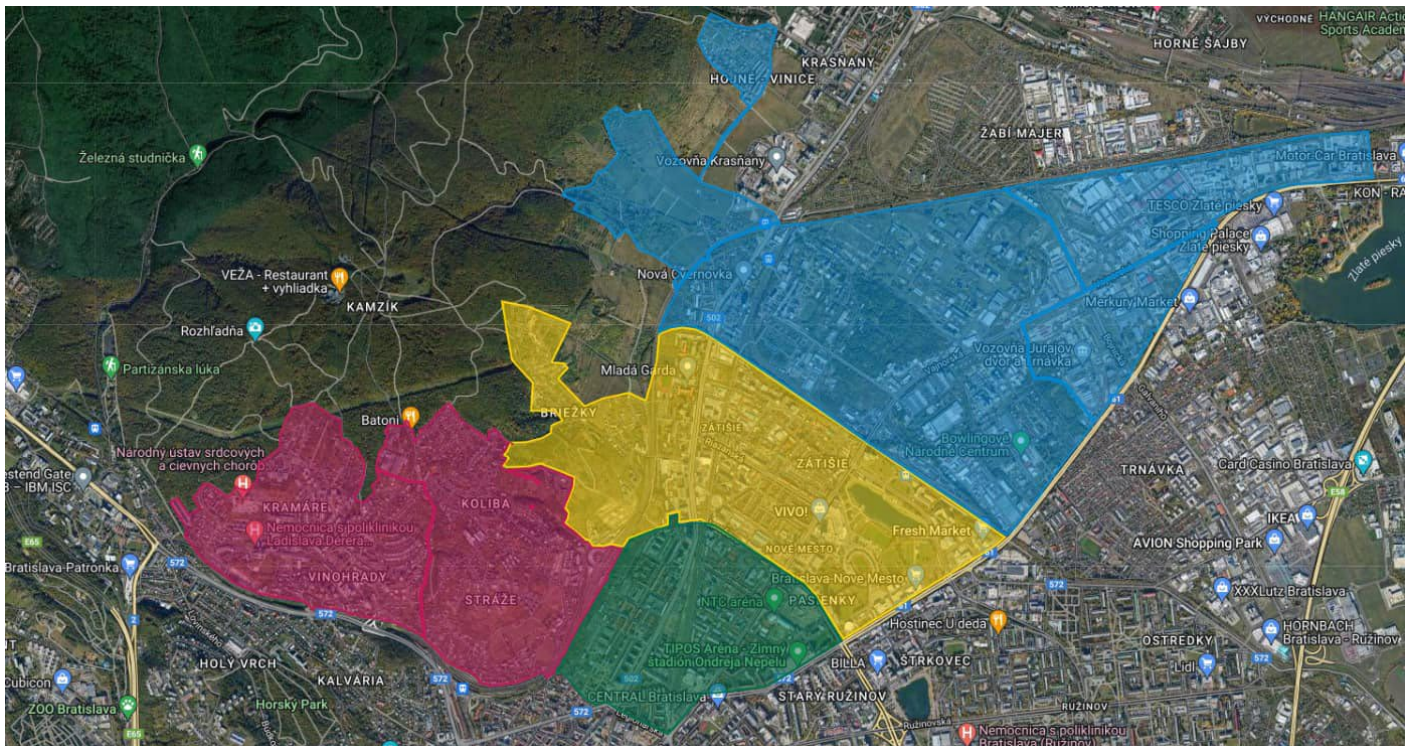
Komisia územného plánovania, urbanizmu a výstavby: Ing. Katarína Husárová Voleková, Ing. Ondrej Trnovský, Ing. arch. Peter Vaškovič, doc. Ing. arch. Zuzana Tóthová, PhD., Mgr. Peter Kárpát.

Komisia pre školstvo a vzdelávanie: Mgr. Pavol Galáš, Mgr. Monika Holtánová, RNDr. Viera Keszeghová, Ing. Silvia Švecová, PhD.

Komisia sociálnych vecí a bývania: Mgr. Miriama Michal Hrehová, Mgr. Zuzana Koníková, Mgr. Ivana Kmetová.

Komisia pre kultúru, mládež, šport, voľný čas a medzinárodné vzťahy: MgA. Marek Godovič, PhD., PhDr. Dušan Alföldy, BA (Hons) Nina Knopp, Bc. Matej Choreň, Ing. Zuzana Rattajová.

Návrh rozdelenia Mestskej časti Bratislava-Nové Mesto na parkovacie zóny

- Miestne zastupiteľstvo schválilo územný plán zóny Nobelova a všeobecne záväzné nariadenie, ktorým sa vyhlasuje záväzná časť tohto plánu. Zároveň požiadalo starostu o zabezpečenie vypracovania čistopisu tohto územného plánu a jeho uloženie v zmysle zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov.

- Poslanci schválili návrh na zápis nákupného strediska Slimák (v pôvodnom rozsahu) a bunkra z 1. svetovej vojny na Račianskej ulici do Zoznamu pamätihodností mestskej časti Bratislava-Nové Mesto. Poverili starostu mestskej časti následným zaslaním výpisu uznesenia Mestskému ústavu ochrany pamiatok v Bratislave.

Nákupné stredisko Slimák navrhnuté špičkovým slovenským architektom Ivanom Matušikom patrí k originálnym dielam, ktoré vznikli v 60. rokoch 20. storočia. Žiaľ, jedinečná architektúra bola v 90. rokoch popretá a znehodnotená generálnou stavebnou úpravou objektu.

Bunker delostreleckého opevnenia z obdobia 1. svetovej vojny bol roky skrytý pod náletovou zeleňou a hrozila mu asanácia.

V súčasnosti je priestor vyčistený a strecha zaizolovaná, po úspešnej kolaudácii bude prístupný verejnosti.

- Z ďalších bodov aprílového rokovania MZ spomeňme ešte dva návrhy na zmenu názvu častí ulíc.

Na mestskú časť sa obrátilo Ministerstvo obrany SR so žiadosťou o zmenu sídla Ministerstva obrany Slovenskej republiky a Generálneho štábu Ozbrojených síl Slovenskej republiky na Kutuzovej ulici č. 8. Navrhli premenovanie tejto časti ulice na Námestie generála Viesta, ktorý patrí k najvýznamnejším osobnostiam vojenských dejín Slovenska.

Slovenský olympijský a športový výbor požiadala mestskú časť o zmenu názvu časti ulice Junácka a premenovanie priestranstva pred budovou Domu športu na Olympijské námestie.

Poslanci miestneho zastupiteľstva schválili oba návrhy a uložili zástupcovi starostu mestskej časti, aby predložil materiál na Magistrát hlavného mesta SR Bratislavy.

Ešte raz o parkovaní po novom

Miestni poslanci schválili rozdelenie mestskej časti do štyroch zón, ako ukazuje obrázok na predchádzajúcej strane. Ako mnohé zmeny, aj táto vyvoláva veľa otázok, niekto ju víta, inému sa páči menej. Pripájame zopár odpovedí na vaše najčastejšie otázky.

Kde budem parkovať?

Vo svojej zóne. Rezidenti so zaregistrovaným autom budú parkovať priamo vo svojej zóne a to nonstop. Cena rezidentskej kartičky na prvé auto je 39 eur na rok.

Kto mi môže parkovať pod oknami?

Už iba vy, vaši susedia a obyvatelia vašej zóny. Samozrejme, autom môžu prísť aj ostatní, ale nebude to za 39 eur ročne a už vôbec nie s istotou, že nájdú nerezidentské parkovacie miesto. A na parkovanie ich buď „pozvete“ – ak im dáte zo svojich návštevých hodín, alebo budú platiť hodinovú sadzbu.

Kam môžem ísť zaparkovať s mojím rezidentsky zaevidovaným autom?

Vo svojej zóne môžete parkovať, kde sa vám zachce. Ale aby „cezpoľní“ šoféri neparkovali pod vašim oknom, sú zóny práve štyri. Obyvateľov Kramárov by určite netešilo, keby im pod oknami parkovali susedia z Dimitrovky, v Ludovej štvrti nemajú nič proti susedom z Koliby, no tí nech si parkujú doma. A na Bielom kríži susedov z Tehelného poľa tiež radi uvidia, ale viac sa potešia parkovacím miestam iba pre seba. Takže preto sú zóny štyri.

Keby bola len jedna, ako navrhujú niektorí zástupcovia občanov, tak by sme si svorne parkovali navzájom pod oknami. A to je predsa jeden z dôvodov, prečo parkovacia politika vôbec vznikla!

Aj tak nemám kde parkovať, pretože nie sú vyznačené miesta!

Vieme, preto sa niekomu môže zdať aj samotná príprava materiálov zdĺhavá. Ale až keď sú všetky papiere v poriadku a všetci sa dohodneme, ako to má vyzeráť, až vtedy môžeme začať značiť parkovacie miesta. Keby sme to robili ešte pred dohodou, tak by sídliská vyzerali ako zle vyriešená osemsmerovka.

Čo sa stane ďalej s rozhodnutím poslancov?

Schválený materiál poputuje na bratislavský magistrát. Tomu v týchto dňoch prichádzajú pripomienky zo všetkých mestských častí. Na magistráte návrhy vyhodnotia, prerokujú a pripravia nové znenie všeobecne záväzného nariadenia.

Kedy bude platiť navrhnuté riešenie?

Každá zóna má iný termín. Určite to však nebude zo dňa na deň a neohlásene. Napríklad zóna Biely kríž je už predpripravená, stačí iba schválenie pripravovaného všeobecne záväzného nariadenia. Najskorší termín pre spustenie parkovacej zóny POKROK je začiatok zimy.

Kto toto vymyslel?

Dopravní inžinieri, študovaní odborníci a zamestnanci so skúsenosťami. Vymysleli to na základe dát a znalosti územia.

To sa to nedalo vymyslieť lepšie?

Určite dalo, preto sa v najbližších mesiacoch budeme rozprávať s vami, obyvateľkami a obyvateľmi Nového Mesta a veľmi pozorne počúvať vaše návrhy na zlepšenia.

Kompletné informácie, o ktorých rokovali poslanci miestneho zastupiteľstva: <https://banm.zastupitelstvo.eu/miestne-zastupitelstvo-2022-2026-4-zasadnutie-04042023/bod-7>

Parkovacia politika bola hlavnou témou aj v aprílovom live-streame z cyklu *Starajte sa do starostu odvysielaťom 19. 4. prostredníctvom FB stránky mestskej časti.* Na vaše otázky odpovedali starosta Matúš Čupka a zástupca starostu Martin Vlačíky. Záznam si môžete pozrieť na: <https://www.facebook.com/banovemesto/videos/1598752897292498>

Pavol Troiak:

„Dostali sme silný mandát na zmenu a očakávania chceme naplniť“

Ako sa vám darí vo funkcii, vyvíjajú sa veci podľa vašich predstáv?

Keď človek začne pracovať v novej oblasti, vyžaduje si to určitý čas na zorientovanie sa v problémoch a zoznámenie sa s ľuďmi. Nejde pritom len o mňa, je jasné, že celé vedenie muselo preniknúť do problematiky a nastaviť si pravidlá spolupráce. Pravdupovediac, bol som až trochu prekvapený, ako ma táto exekutívna práca zahltala. V našej mestskej časti prebieha veľa projektov a postupne sa im treba venovať. Zatiaľ sme nastavili ciele v každej oblasti a pracujeme na tom, aby sme spoločne naplnili predvolebnú víziu. Treba však povedať, že sme na novomestskom úrade našli v kolegyniach a kolegoch veľkú oporu. „Našli“ sme tu množstvo šikovných a odhodlaných ľudí a aj to pre nás bolo veľkým povzbudením.

Ktoré oblasti patria do vašej kompetencie?

Veľmi si vážim dôveru starostu Matúša Čupku, ktorý mi v rámci funkcie zástupcu starostu zveril sociálnu oblasť a investičné projekty.

Pozrime sa na vašu prácu konkrétnejšie, aké problémy vidíte v sociálnej oblasti a aké plány máte na ich riešenie?

Čo sa týka sociálnej oblasti, tu musíme v prvom rade plniť všetky povinnosti, ktoré mestskej časti vyplývajú zo zákona. Či už je to posudzovanie odkázanosti fyzických osôb na konkrétnu sociálnu službu, poskytovanie opatrovateľskej služby, vyplácanie sociálnych príspevkov a finančných príspevkov na prevádzku sociálnej služby v zariadení opatrovateľskej služby.

Nové Mesto zriadilo v minulosti sociálnu výdajňu, považujem ju za veľmi dôležitú pomoc obyvateľom. Je smutné, že význam sociálnej výdajne v posledných rokoch narastá, pretože sa do nízkeho príjmového pásma dostáva čoraz viac ľudí. Treba zároveň povedať, že sme jedinou mestskou časťou, ktorá prevádzkuje sociálnu výdajňu v takomto rozsahu. Upevňujeme vzťahy so súčasnými partnermi a popri tom oslovujeme aj ďalšie

obchodné či výrobné spoločnosti, ktoré by nám mohli dodávať potraviny a drogistický tovar. Je jasné, že dostatok tovaru bude pre klientov vždy najdôležitejším kritériom, no máme v pláne posunúť na vyššiu úroveň aj interiérové priestory, aby vyzerali kultúrnejšie. Nie je to otázka krátkodobých možností, verím však, že počas tohto volebného obdobia sa nám podarí vyčleniť potrebné finančné zdroje, prípadne nájsť vhodného partnera a skultúrniť prostredie výdajne.

Úplne inou oblasťou, ktorej venujem pozornosť, je terénna sociálna práca. Myslím si, že v minulosti bola podcenená a treba ju posilniť. Je to náročná výzva, najmä v oblastiach ako sú životné podmienky ľudí bez domova, problémy drogovu závislých, či riešenie situácie sociálne znevýhodnených rodín. Pre hľadanie východísk vznikol na miestnom úrade referát sociálnych vecí a terénnej sociálnej práce a hľadáme odborníka, ktorý túto agendu kompetentne zastreší. Dôležitá bude užšia spolupráca s magistrátom, župou, a tiež s neziskovými organizáciami. Potrebuju u nás relevantného partnera na diskusiu a spoluprácu a veci sa dajú riešiť efektívnejšie, keď spojíme sily aj zdroje.

Okrem toho máme osem denných centier pre seniorov, v ktorých poskytujeme sociálne poradenstvo, zabezpečujeme záujmové činnosti a tiež spoločenské, kultúrne a iné aktivity pre ich členov. Seniorom, ktorí prejavia záujem a splnia kritériá, poskytujeme stravovanie resp. príspevok na stravovanie.

A nemôžem nespomenúť naše jasle na Robotníckej ulici, ktoré poskytujú komplexnú celodennú starostlivosť o deti vo veku od jedného do troch rokov.

Je náročné pracovať s ľuďmi, ktorí majú ťažké životné podmienky? Dokážete sa nastaviť na ich „vlnovú dĺžku“?

Samozrejme, že ani jeden príbeh, o ktorom sa dozviem, ma nenechá chladným, ale ku každému klientovi pristupujem profesionálne. V minulosti som sa pomerne často stretával s rôznymi ľudskými príbehmi v organizáciách, v ktorých som pôsobil ako dobrovoľník alebo koordinátor. Či už v organizácii, ktorá združuje náhradné rodiny, ktoré prijali deti do rôznych foriem náhradnej starostlivosti, alebo v organizácii, ktorá sa venuje ľuďom s mentálnym znevýhodnením. Pôsobil som tiež ako krízový koordinátor v bode

prvého kontaktu na Hlavnej železničnej stanici v Bratislave pre ľudí prichádzajúcich z Ukrajiny. Sú to skúsenosti, ktoré ma veľa naučili.

Samospráva je tu pre ľudí a sme tu preto, aby sme im pomohli v akejkolvek zložitej životnej situácii. Či už je to náhla zmena, ktorá otriasie rodinou, alebo dlhodobá pomoc.

Priblížme aj druhú časť vašich kompetencií, aké sú problémy, ciele, plány v oblasti investičných projektov?

Ide o veľmi náročnú oblasť, no môžem zodpovedne povedať, že celý pracovný tím venuje investíciám mimoriadnu pozornosť. Tlačí nás čas, do ktorého musia byť zrealizované a finančne vysporiadané. Pri viacerých sme sa však dostali pod obrovský časový tlak, pretože neboli pripravené správne. Drvivú väčšinu projektov máme hradených z eurofondov, či už je to rozšírenie kapacity tried na ZŠ Cád-

konskej železnice a tržnicou na Trnavskom mýte. Ako ich rekonštruovať po vizuálnej stránke, ale, čo je ešte dôležitejšie, ako im prinavrátiť funkčnosť a využiteľnosť. Neskôr by sme chceli naštartovať revitalizáciu Kuchajdy, rozšírenie kapacít na ZŠ s MŠ Jeséniova, dať do poriadku rôzne budovy ako je Vernost či bývalá osvetová beseda na Makovického ulici. Trápi nás dlhoročný problém, ktorý naša mestská časť neriešila. Ide o zlý technický stav budov na Bojníckej, ale aj neexistujúcu terénnu sociálnu prácu v tejto lokalite. Sú to skutočne náročné výzvy a musíme sa im postaviť čelom.

Poslancom ste druhé volebné obdobie – je to iné? Ako sa vyvíjali vaše skúsenosti a názory na riadenie mestskej časti?

Moje druhé obdobie sa s prvým nedá porovnávať. V prvých rokoch som bol nováčikom a stál som v opozícii voči bývalému vedeniu. Aj napriek tomu si do-

skúsenosti ste si priniesli, čo by ste z nich chceli uplatniť v našej mestskej časti?

Na magistráte som pôsobil ako procesný manažér a neskôr ako expert rozvoja magistrátu. Mojou úlohou bolo analyzovanie, vyhodnocovanie a nastavovanie interných procesov, ktoré v konečnom dôsledku prispievali k efektívnejšiemu a pružnejšiemu fungovaniu magistrátu. Povedané v skratke, mojou prácou bolo, aby všetko fungovalo lepšie, jednoduchšie a rýchlejšie. Na miestnom úrade vidím možnosti zlepšenia v nastavovaní interných aj externých procesov, ktoré by som rád realizoval. Snažím sa uplatňovať slušnú komunikačnú politiku medzi zamestnancami a vedením, počúvať zamestnancov a spoločne pripravovať riešenia, ktoré obyvateľky a obyvatelia Nového Mesta ocenia.

Kde hľadáte inšpiráciu alebo pozitívne príklady?

Momentálne sú pre mňa zdrojom veľkej inšpirácie moja snúbenica a niekoľkomesačný syn. Zrazu si pri každodennom kočkovaní uvedomujem mnohé iné veci a potreby než predtým. Vnímam zlý stav našich chodníkov a komunikácií, nedostatok bezbarierovosť priechodov, podporu mladých rodín a ďalšie veci. Ako rodič vidím aj zanedbané ihriská či lavičky.

Mnohé dobré nápady nachádzam aj sledovaním iných miest a obcí na Slovensku alebo v zahraničí.

Máte malé dieťa, ktoré si vyžaduje svoj čas. Stíhate sa mu venovať? Majú vaši najbližší pochopenie pre prácu, do ktorej ste sa pustili?

Syn sa narodil pár dní pred voľbami, takže by sa dalo povedať, že koniec minulého roka bol pre mňa plný zmien – doma aj v práci.

Dnes má synček skoro pol roka a pýta si moju pozornosť stále viac a viac. Cez týždeň sa snažím svoj pracovný čas plánovať tak, aby som sa mu mohol venovať aspoň pár hodín pred spaním. A počas víkendov robím všetko preto, aby som mojej rodinke dával plnú pozornosť a už naozaj nepracoval. Žiaľ, nie vždy sa to dá. Našťastie mám doma veľkú podporu a často aj pozitívne povzbudenie do mojej práce na pozícii zástupcu starostu.

Ďakujem za rozhovor a prajem veľa energie a síl v práci pre mestskú časť.

*Zhovárala sa Jana Škutková
Snímky Jana Plevová*

Kontrolný deň na ZŠ Cádrova. V rámci rekonštrukcie realizujeme nadstavbu, dostavbu a prístavbu pavilónu jedálne, čím sa výrazne zvýši kapacita školy.

va a ZŠ Odborárska, rozšírenie kapacity materskej školy na Šuňavcovej, novostavba MŠ Teplická, regenerácia vnútrobloku na Ľudovom námestí. Rovnako adaptácia parku na Račianskom mýte na meniacu sa klímu prostredníctvom vodozádržných opatrení je hradená z operačného programu Kvalita životného prostredia. Pri rozšírení tried na ZŠ Odborárska máme povinnosť vybudovať aj protihlukovú stenu, aby sme mohli skolaudovať stavbu.

Máme pred sebou aj ďalšie veľké výzvy a intenzívne sa zaoberáme otázkou rekonštrukcie budovy nášho miestneho úradu, ktorá nespĺňa ani minimálne energetické štandardy. Premýšľame nad našimi dvoma kultúrnymi pamiatkami – budovou

volím tvrdiť, že mám za sebou úspešné štyri roky, počas ktorých sa mi podarilo priviesť do úspešného konca mnoho projektov. V druhom volebnom období vidím rozdiel vo viacerých smeroch, a to, že sme od obyvateľiek a obyvateľov dostali silný mandát na zmenu. Mám možnosť realizovať program, s ktorým sme išli do volieb a spoločne s celým tímom v exekutive a väčšinou poslancov v miestnom zastupiteľstve pracujeme na lepšom Novom Meste. Vzhľadom na vynikajúci výsledok vo voľbách má verejnosť veľké očakávania. Každý deň pracujeme na tom, aby sme tieto očakávania naplnili.

Do funkcie vicestarostu ste prišli zo zamestnania na magistráte. Aké

Prist'ahovali ste sa do Nového Mesta?

Takto si vybavíte prihlásenie na trvalý alebo prechodný pobyt

Trvalý pobyt

Trvalý pobyt občana je pobyt v mieste jeho stáleho bydliska na území Slovenskej republiky. Trvalý pobyt je povinný nahlásiť každý občan, ak sa trvalo nezdržiava v zahraničí.

Za členov priamej rodiny, resp. domácnosti (manželia a deti do 18 rokov) môže trvalý pobyt nahlásiť aj jeden z členov tejto rodiny (domácnosti). Ak je občan mladší ako 18 rokov, pobyt nahlasuje za neho zákonný zástupca alebo opatrovník. To isté platí v prípade občana, ktorý je pozbavený spôsobilosti na právne úkony, alebo ju má obmedzenú. Za občana mladšieho ako 18 rokov, u ktorého súd nariadil ústavnú starostlivosť, sú povinní hlásiť trvalý pobyt vedúci príslušných zariadení (ak si povinnosť nesplnil zákonný zástupca, či opatrovník). Za občana, ktorému to neumožňuje zdravotný stav, môže túto povinnosť vybrať zástupca, ktorého splnomocní pred notárom.

Trvalý pobyt sa skončí automaticky, ak sa občan prihlási k trvalému pobytu na inom mieste. Ak sa občan chystá trvalo žiť v zahraničí, je povinný pred vycestovaním ohlásiť skončenie trvalého pobytu ohlasovni (deň začiatku pobytu v zahraničí je zároveň dňom skončenia trvalého pobytu). Občan s trvalým pobytom v SR, ktorý sa pripravuje vycestovať do zahraničia na dobu dlhšiu ako 90 dní, to pred vycestovaním ohlási v ohlasovni (uvedie štát a miesto pobytu).

Prechodný pobyt

Prechodný pobyt je pobyt občana mimo miesta trvalého pobytu, kde sa dočasne zdržiava a pobyt trvá viac ako 90 dní. Po jeho skončení, ak má trvať ďalej, je možné nahlásiť prechodný pobyt opäť. Ak ukončí občan prechodný pobyt skôr, ako bola ohlásená doba, musí to oznámiť.

Za členov rodiny (resp. domácnosti) môže prechodný pobyt nahlásiť aj jeden z členov tejto rodiny (resp. domácnosti). Ak je občan mladší ako 18 rokov, nahlasuje za neho zákonný zástupca alebo opatrovník. To isté platí aj v prípade občana, ktorý je pozbavený spôsobilosti na právne úkony, alebo ju má obmedzenú. Za občana mladšieho ako 18 rokov, u ktorého súd nariadil ústavnú starostlivosť, sú povinní hlásiť prechodný pobyt vedúci príslušných

zariadení (ak si povinnosť nesplnil zákonný zástupca, či opatrovník). Za občana, ktorému to neumožňuje zdravotný stav, môže túto povinnosť vybrať zástupca, ktorého splnomocní pred notárom.

Čo budete potrebovať?

Či už sa prihlasujete na trvalý alebo prechodný pobyt, prineste si so sebou:

- Platný občiansky preukaz.
- Ak nemá občan občiansky preukaz, predloží náhradný doklad od polície. Pokiaľ občan prichádza z cudziny, predloží platný cestovný doklad SR.
- Ak ide o dieťa do 18 rokov, predkladá zákonný zástupca jeho rodný list.
- Písomné potvrdenie o súhlase s prihlásením občana na trvalý pobyt s osvedčeným podpisom vlastníka alebo všetkých spoluvlastníkov budovy alebo jej časti s údajmi nájomcu, ak je budova alebo jej časť v nájme. Toto potvrdenie sa nevyžaduje v prípade, že:
 - a) ide o prihlásenie vlastníka alebo spoluvlastníka,
 - b) ide o prihlásenie nájomcu, ak má nájomnú zmluvu (overenú notárom) uzavretú s vlastníkom alebo so všetkými spoluvlastníkmi na neurčitú dobu,
 - c) ide o prihlásenie manžela alebo neopatrovaného dieťaťa vlastníka, spoluvlastníka alebo nájomcu podľa bodov a) a b),
 - d) vlastník alebo všetci spoluvlastníci budovy alebo jej časti a nájomca (ak je budova alebo jej časť v nájme) potvrdí svojím podpisom na prihlasovacom lístku na trvalý pobyt súhlas s prihlásením občana na trvalý pobyt pred zamestnancom ohlasovne.

- Ak občan žije celoročne v zariadeniach sociálnych služieb, ktoré poskytujú bývanie, je nutný súhlas takéhoto zariadenia na prihlásenie občana na trvalý pobyt.

Správny poplatok

Za vydanie potvrdenia o pobyte zaplatíte 5 eur v hotovosti v ohlasovni miestneho úradu.

Stránkové hodiny

Pondelok	8.00 – 12.00 a 13.00 – 17.00 h
Streda	8.00 – 12.00 a 13.00 – 17.00 h
Piatok	8.00 – 12.00 h

Na koho sa obrátiť:

Agendu súvisiacu s evidenciou obyvateľov vybavujú a pri prihlasovaní vám ochotne poradia referentky Milada Riegl a Renáta Tóthová v kancelárii č. 10 (ohlasovňa pobytu) na prizemí miestneho úradu na Junáckej ulici.

telefón: 02/49253339

e-mail: ohlasovnapobytu@banm.sk

Bezpečný vnútroblok na Ľudovom námestí prinesie viac radosti

Koncom marca odovzdala mestská časť stavebníkovi vnútroblok na Ľudovom námestí, ktorého súčasťou je detské ihrisko. Do štyroch mesiacov sa z neho stane multifunkčný a bezpečný priestor pre deti aj ich rodičov.

„Vnútroblok na Ľudovom námestí má tie najlepšie roky už za sebou. Park pri ihrisku prešiel rekonštrukciou pred niekoľkými rokmi, no na ihrisko sa už nedostalo. Za štyri mesiace sa z tohto priestoru stane bezpečné miesto, ktoré bude spĺňať bezpečnostné, estetické aj ekologické požiadavky,“ predstavil hlavné ciele regenerácie starosta Nového Mesta Matúš Čupka. Práce by mali trvať štyri mesiace a investícia bude vo výške vyše 309 tisíc eur. Povinné spolufinancovanie zo strany mestskej časti predstavuje 5 %.

Cieľom regenerácie je priniesť deťom aj ich rodičom možnosť tráviť čas v kultivovanom, bezpečnom a kvalitnom prostredí. Dôraz sa kladie na ekológiu, zlepšenie vodozadržných a výparných vlastností priestoru. Časť, ktorá sa týka detského ihriska je rozdelená na dve časti, ihrisko s hracou zostavou a hojdačkami a na lezeckú pyramídu v druhej časti pozemku. Časti sú oddelené rozšírenou dlažobnou plochou tvoriacou ústredný priestor ihriska, kde bude aj fontánka s pitnou vo-

dou. Z centrálného priestoru bude tiež prístupná plocha športoviska s jedným basketbalovým košom.

Všetky sadové úpravy sú navrhnuté na zlepšenie vodozadržných a výparných vlastností. Výmenou povrchov sa zvýši vodo priepustnosť dopadových a spevnených plôch. Herné prvky budú z trvácnych hliníkových profilov so zníženou uhlíkovou stopou a vežová zostava bude z recyklovaných materiálov. Projekt „Regenerácia vnútrobloku – Detské ihrisko Ľudové námestie“ je financovaný z operačného programu IROP - REACT-EU.

Veronika Bauch
Vizualizácia Ing. arch. Juraj Huba

Seniori sa stretávajú vo vynovených priestoroch

Denné centrum seniorov na Vajnorskej ulici získalo počas uplynulých týždňov nový vzhľad. Mestská časť zabezpečila nielen vymaľovanie stien, ale aj radiátorov, dverí a zárubní. Z okien zmizli staré záclony a ak budú seniori potrebovať trochu chládku, postarajú sa oň moderné žalúzie. Zrenovované sú aj toalety, rôzne vybavenie klubu, ktoré doslúžilo, je vymenené za nové. Samotní seniori pomáhali pri upratovaní aj úprave predzáhradky, aby svoje denné centrum mohli naplno využívať čo najskôr. S veľkou radosťou sa 20. apríla stretli so zástupcami mestskej časti aj miestnymi poslancami na malej slávnosti pri príležitosti dokončenia úprav.

Vedúca centra pani Klára Dynisová nešetrila slovami úprimnej vďaky na adresu vedenia mestskej časti i pracovníkov miestneho úradu, ktorí ochotne a rýchlo riešili všetko potrebné. Starosta, viacestarostovia i miestni poslanci vyjadrili radosť z pozitívnej zme-

ny a popriali seniorom, aby vo vynovenom klube prežili mnohé pekné chvíle. Sľúbili, že medzi nich často zavítajú a nájdu si čas na rozhovor.

Široký úsmev rozžiariť všetky tváre, keď prítomných hostí prišli potešiť druháci zo základnej školy Za kasárňou. Zaspievali, zarecitovali a symbolicky poďakovali za všetko, čo najmladšia generácia dostáva od deduškov a babičiek. K nádhernému veršiku z ich básničky „potrebujú našu lásku, čo vyhladá každú vrásku...“ netreba nič dodávať.

Jana Škutková, snímky Jana Plevová

Pod'akovanie našim pedagógom

Každý človek si v sebe nesie spomienky na školu, na učiteľov láskavých aj prísnych, na hodiny veselé či obávané. Na detské strachy časom zabudneme, ale na nespočetných pestvách a príhodách zažitých v školských laviciach so smiechom spomíname po celý život. Pedagógovia nielen vzdelávajú, vychovávajú a formujú svojich zverencov. Prebúdajú v nich záujem o poznanie a snažia sa im odovzdať to najlepšie

pre ich budúci život. Že to nemajú ľahké a vzdelávanie na Slovensku nedostáva zaslúženú pozornosť zo strany štátu, o tom by mohli rozprávať všetci, čo v školstve pracujú, ba neraz aj samotní žiaci a rodičia.

Kultúrne podujatie ku Dňu učiteľov, ktoré pre nich 28. marca pripravila mestská časť, je poďakovaním a vyjadrením záujmu i snahy novomestskej samosprávy úzko spolupracovať so školami. „*Chceme sa počas tohto školského roka stretnúť s pracovníčkami a pracovníkmi všetkých novomestských škôl i materských škôl, aby sme sa spoznali aj osobne. Vážime si vašu prácu a sme za ňu vďační, rovnako za vaše podnety, ktoré starostlivo vyhodnocujeme,*“ prihovril sa prítomným hosťom starosta Matúš Čupka.

Symbolickým darčekom k sviatku bol koncert skupiny *Milo Král Band* a speváčky Barbory Švidraňovej. Výborní muzikan-

ti zahrali skladby zo svojej staršej i novej tvorby, príjemnú atmosféru podčiarkol Milo Král recitáciou poézie Jozefa Urbana. Ukázalo sa, že spevák aj klávesista sú deťmi z učiteľskej rodiny a nie je náhoda, že v úprimných želaniach adresovaných novomestským pedagógom sa odrážalo pochopenie pre ich náročnú prácu.

Jana Škutková, snímky Jana Plevová

Kým prišiel ich veľký deň, budúci prváci nakukli do škôl

Návšteva školy pomohla pri rozhodovaní

Mnohé novomestské školy tradične otvárajú pred oficiálnym zápisom dvere verejnosti, aby budúcim žiakom ukázali, ako to u nich chodí. Zaujímalo to aj nás a spolu s desiatkami rodičov a predškolákov sme navštívili Deň otvorených dverí v základnej škole na Riazanskej ulici.

Pri vstupe sa návštevníkov ujali deviataci a ochotne im ukázali jedáleň, telocvičňu, učebne aj školský dvor. Kto chcel, mohol navštíviť niektorú vyučovaciu hodinu. Učiteľia a žiaci pripravili podujatie tak, aby ukázalo bežný a prirodzený vyučovací deň, nič neskrývali. Hostia sa povypytovali mladých sprievodcov na to, ako svoju školu vnímajú a tí odpovedali úprimne, ako je to deťom vlastné. Potom rodičia zväčša prebrali individuálne otázky s učiteľmi či vedením školy. Zaujímala ich ponuka mimoškolských krúžkov, aké sú možnosti stravovania pre deti, ktoré potrebujú špeciálnu potravu, či ako je to so zápismi detí mimo spádovej školy. Ocenili zrekonštruované športoviská, ale aj to, že popri povinnom anglickom jazyku od prvého

ročníka si tunajšie deti neskôr môžu zvoliť nemčinu, ruštinu či španielčinu. Počas prestávky si starší chlapci dobehli zahrať na klavíri, učiteľia ho umiestnili na chodbu a deti k nemu majú prístup. Mládencom to šlo veľmi dobre, zjavne takúto možnosť využívajú často.

Pani riaditeľka Mgr. Mária Rothensteinová začala pôsobiť na škole len koncom minulého roka. Vošla som do triedy v posledných minútach jej hodiny angličtiny. So žiakmi práve hovorila o tom, ako sa im na hodine darilo, pričom nenásilne usmerňovala komunikáciu detí k tolerancii a slušnosti. „*Existuje množstvo vyučovacích metód, ale uplatňujeme ich individuálne, podľa potreby. Veď dôležitejšie než metóda je to, aby sa dieťa posúvalo dopredu, aby bolo spokojné. Našu školu navštevujú aj deti cudzincov, či deti so špeciálnymi potrebami. Podporujeme inklúziu, no zároveň dbáme na odbornú prípravu a vzdelávanie pedagógov, aby si s náročnými úlohami vedeli dobre poradiť,*“ priblížila svoj prístup k modernému vyučovaniu. „*Sú dnešné deti iné, než ich rovesníci pred 20 rokmi?*“ spýtala som sa. „*Áno, deti sú v niečom odlišné, no zmenil sa aj*

pohľad na vzdelávanie. Žiaľ, spoločenský postoj dnes často privádza mladých ľudí k názoru, že najvyššou hodnotou sú hmotné statky. Opak je pravdou, v živote budú potrebovať vedomosti a zručnosti, ktoré sa im snažíme odovzdať. Uplatňujem pedagogický prístup, pri ktorom čo najviac aktivity preberá samotné dieťa a učiteľ je jeho sprievodcom. Aby si žiaci vedeli nachádzať informácie, ale naučili sa aj správne komunikovať,“ dodala pani riaditeľka.

Na chodbe som stretla budúcu prváčku Janku, ktorej sa veľmi páčila hodina matematiky, kde sa učivo vysvetľovalo s pomocou vláčikov. Niektoré deti boli ešte plaché a rodičia sa prišli poradiť, či už je na školskú dochádzku ten správny čas. Veď

dobry štart je pre deti nesmierne dôležitý a takáto „ochutnávka školy“ v rozhodovaní pomohla.

Zápisy „naostro“ v polovici apríla

V piatok 14. apríla a v sobotu 15. apríla prišli šesťročné detúrence na jednu zo svojich prvých oficiálnych udalostí a my sme v tento deň navštívili základnú školu na Českej ulici. Stretli sa tu najmä deti z pridružených materských škôl. Mnohí rodičia potvrdili, že školu zvolili práve na základe dobrej skúsenosti v predškolskom zariadení. Kým malý Marek je rád,

že čoskoro bude do školy chodiť so starším bratom, Klárka sa nevie dočkať, kedy sa naučí všetky písmená, Tereška či Timko by vraj radšej zostali v škôlke. No keď videli, že na zápis prišli aj ostatní spolužiaci, obavy sa rozptýlili. A keď sa s nimi pohovárali skúsené prvácke učiteľky, bez problémov našli správne odpovede i riešenia testovacích úloh.

Novomestské školy majú dobré meno a popri kvalitnej výučbe jazykov ponúkajú rôzne špecifiká, ako sú rozšírené hodiny športu či hudobnej výchovy. Aj preto sa stretávajú s veľkým záujmom a sú vy-

hľadávané aj rodičmi z iných mestských častí.

Jana Škutková

Snímky autorka a Jana Plevová

Rušná sobota v škole Za kasárňou: festival Ulica pre deti aj brigáda ku Dňu Zeme

Viacero dôvodov na veľké stretnutie „zakasárnickej“ komunity sa zišlo v sobotu 22. apríla. Pri príležitosti Dňa Zeme usporiadala škola tradičnú brigádu, kto-

rej sa zúčastnili takmer tri stovky rodičov a detí. Všetko bolo dôkladne pripravené, usilovné ruky dostali prácu primeranú sile i veku. Brigádnici vyčistili areál školy, obnovili ochrannú sieť, vybrúsili a nátermi ošetrili rôzne drevené prvky. Ďalšie skupiny sa venovali rekultivácii rastlín, vypleli záhony pred školou aj v zadnej komunitnej záhrade, ostrihali kríky, doplnili mulčovací kôru, rastlinky pohnojili a zaliali. K dispozícii bolo občerstvenie a nápoje, no fungovala aj zdravotnícka služba, ktorú, našťastie, k nikomu nebolo potrebné privolať.

Pred školou sa po celý deň konal festival Ulica na hranie. V rámci projektu Mesto pre deti ho pripravili Metropolitný inštitút Bratislavy (MIB) v spolupráci s hlavným mestom a organizáciou UNICEF. Cieľom je zvyšovať bezpečnosť v okolí škôl, vytvárať inkluzívne prostredie a redukovat pohybové bariéry, dopravné zápchy aj smog.

Aspoň na jeden deň ulicu dočasne uzavreli pre dopravu a množstvo podnetných aktivít umožnilo najmenším obyvateľom bezpečne využiť jej plochu na hry, šport, kreslenie či tanec.

Predstavili sa deti zo školy baletu TUTU, skupina S3t Kids, svoju šikovnosť dokázal kúzelník Peter Šesták a mnohí ďalší. Keďže k tejto lokalite neodmysliteľne patria kasárne, veľkú pozornosť vzbudil koncert 28 členného orchestra Vojenskej

hudby OS SR a defilé čestnej stráže v slávnostných uniformách.

Hosti prišli spoločne pozdraviť primátor Bratislavy Matúš Vallo a starosta Nového Mesta Matúš Čupka. „Priestor pred školami by mal byť funkčný, bezbariéro-

Primátor Matúš Vallo, riaditeľka školy Monika Hulenová, starosta Matúš Čupka a zástupca primátora Jakub Mrva

vý a bezpečný, aby sa v ňom deti mohli bez problémov pohybovať,“ uviedol primátor. Od mája do septembra zrealizuje mesto úpravy v okolí 10 škôl, kde sú dopravné problémy najvypuklejšie. Ďalšou zo zúčastnených novomestských škôl je ZŠ Riazanská, tu sa podujatie Ulica na hranie uskutoční 10. júna a všetci obyvatelia z okolia sú srdečne pozvaní.

Dizajnérka Zuzana Kopiláková navrhla súbor hier, ktoré simulujú cestu do školy, učia deti vyhýbať sa prekážkam a všimnúť si okolie. Cez zaparkované autá menšie deti často nevidia a môžu potrebovať pomoc starších spolužiakov. Uvedomenie si potreby chrániť najohrozenejších tiež patrí k posolstvám projektu. Výskumy realizované v zahraničí potvrdili pozitívny dopad podobných podujatí. Tam, kde sa realizovali, došlo k zlepšeniu dopravnej situácie, zvýšenej súdržnosti komunity a prehĺbil sa pocit sociálneho prepojenia medzi obyvateľmi.

Jana Škutková, snímky Jana Plevová

Krížom-krážom Novou tržnicou

Do jubilejného 20. ročníka Bratislavských mestských dní sa Nové Mesto zapojilo 22. apríla ponukou originálnej prehliadky Novej tržnice na Trnavskom mýte.

Návštevníci si s fundovaným sprievodcom Ivorom Švihranom prezreli tržnicu od suterénu až po strechu. Dostali množstvo informácií o histórii tejto časti mesta, a samozrejme, o okolnostiach vzniku „katedrály obchodu“. Keď sa v 60. rokoch minulého storočia začalo s prestavbou Trnavského mýta, pôvodné centrálnе trhovisko muselo ustúpiť Domu odborov Istropolis a bolo presťahované na Miletičovu ulicu. V ľudoch pretrvávala nostalgia za pôvodnou funkciou tohto miesta, neprestali používať ani názov Centrálnе trhovisko. V polovici 70. rokov vznikol projekt a v rokoch 1977-1983 bola zrealizovaná Nová tržnica podľa návrhu architekta Ivana Matušíka. Má podobu preskleného kontajnera s viditeľnými potrubiami v štýle high-tech, kde autor premyslene skĺbil technické požiadavky prevádzky s estetickými kritériami. V konštrukčnom riešení prevažuje železobetón, strop a preklady sú drevené. K typickým prvkom patria okrem iného

svetlíky, majú drevené vnútorné obloženie a v minulosti boli vybavené dodatočným elektrickým osvetlením. Žlté pulty či sudy na kvetiny a oranžové potrubia vzduchotechniky okamžite pritiahnu oko návštevníka, zatiaľ čo podhlady sú tmavohnedé až čierne, aby pozornosť nepútali.

Na prízemí sa nachádzajú pulty pre drobných trhovníkov, v podzemí bývali situované predajne potravín a mrazenej hydiny, a je tu tiež zásobovací trakt. Na prvom poschodí našli svoje miesto rôzne obchodné prevádzky, pod strechou zase strojovňa vzduchotechniky, ktorá

sa v závislosti od ročného obdobia stará o chladenie alebo kúrenie priestorov. Vjazd do podzemia určený pre zásobovanie má podobu betónového slimáka a tento zaujímavý prvok brutalistickej architektúry umiestnil Ivan Matušík priamo pred vchod. V podzemných priestoroch prechádzali vozidlá zásobovania slučkou, čím sa eliminovalo ich zložité otáčanie. Prechádzku tržnicou sme zakončili ochutnávkou tradičnej (a treba povedať že aj vynikajúcej) tresky, ktorá patrí k česko-slovenským špecialitám.

Keďže záujem verejnosti o prehliadku tržnice mnohonásobne presiahol kapacitné možnosti, mestská časť ju plánuje zopakovať. Po skonkretizovaní termínov bude o možnostiach účasti informovať na internetových stránkach.

Jana Škutková, snímky Jozef Ilčík

Veľkonočný bazár priučil deti hospodáreniu

Ku každoročným tradíciám základnej školy na Jeséniovej ulici patrí organizácia Veľkonočného bazára. Deti sa na príchod krásnych jarných sviatkov tešia už dlho vopred a spoločne s učiteľmi a rodičmi vyhotovujú ozdoby či iné výrobky inšpirované Veľkou nocou. V deň bazára, tohto roku to bolo 30. marca, ich potom ponúkajú na predaj svojim rovesníkom a návštevníkom. Utržené peniažky použijú na triedny výlet, spoločnú akciu, prípadne na nákup vybavenia triedy.

V takýto deň príde vhod aj čosi dobré pod zub a malých aj veľkých hladošov čakala ochutnávka veľkonočného pečiva a zdravých nátierok. „Aj keď počasie nevyšlo celkom podľa našich predstáv, všade panovala veselá atmosféra,“ potvrdila riaditeľka školy Zuzana Salíniová a dodala,

že podobné podujatia učia deti hospodáriť a pomôžu im uvedomiť si, že v reálnom živote nie je všetko zadarmo.

(jš), snímka Jana Plevová

Noc s Andersenom v znamení fantázie

V posledný marcový piatok sa Knižnica Bratislava-Nové Mesto zapojila do medzinárodného podujatia pod názvom Noc s Andersenom.

Po dvojročnej prestávke spôsobenej pandémiou to bola v našej knižnici už 15. spoločná noc, počas ktorej mali možnosť najlepší malí čitatelia zažiť množstvo dobrodružstiev a výnimočných chvíľ medzi knihami a s knihami. Tohtoročná téma sa niesla v znamení fantázie a vynálezov Julesa Verna. Spoločne s deťmi sme sa ponorili 20 000 míľ pod hladinu mora, prežili cestu okolo sveta, vydali sa na výpravu s kapitánom Nemom a naučili sme sa, ako pomocou Morseovej abecedy požiadať o pomoc, keď stroskotáme s balónom.

Dva roky prázdnin sme zažili nedávno, zhodli sme sa, že tie si už tak skoro zopakovať nechceme. Oveľa lepšie je môcť byť s kamarátmi, chodiť do školy a aj k nám do knižnice.

Na záver noci všetci odvážlivci získali certifikát pána Andersena a okrem vlastnoručne vyrobených morských príšeriek si odnášali aj množstvo zážitkov a poznanie, že v knižnici sa nikdy nenuďme.

*Jana Sedláčková, snímka Lukáš Pikulík
Knižnica Bratislava-Nové Mesto*

Veverička Eneška informuje: Jarný futbalový kolotoč sa už roztočil

Do jarnej časti sezóny najvyššej regionálnej súťaže IV. ligy Majstrovstiev regiónu BFZ vstúpil A-tím Novomešťanov

v Moste pri Bratislave. Ako sa vraví, dopadli sme neslávne a prehra 0:2 po vyrovnanom priebehu zápasu červeno-bielych

určite nepotešila. Teraz sa však pozrime na šláger ďalšieho kola, alebo keď chcete – na derby zápas o kráľa Trnavskej cesty. Duel s mužstvom z Trnávky SDM Domino, má vždy svoj náboj a inak tomu nebolo ani teraz. Nielen novomestský pán starosta Matúš Čupka, ale aj zaplnené tribúny na vlastné oči videli asi pre obe strany zaslúženú remízu 1:1. Vzápätí sme vycestovali na najvyššie položené miesto malebného Záhoria, kde má svoj futbalový stánok FC Rohožník. Body zo Záhoria vždy potešia a remíza 0:0 nebola výnimkou. Takže sme sa spokojne vracali ku Kuchajde, aby sme vo svojom areáli privítali SFC Kalinkovo. Pred plným hľadiskom sme hostí zdolali 2:0 po góloch Ladislava Horváta a Romana Jajcaya a s nástupom do jari vládne spokojnosť!

Podme sa ešte pozrieť na výsledky mládežníckych kategórií. Jarnú časť sezóny výborne začali mladší dorastenci do 17 rokov, ktorí na úvod zdolali Blatné 6:0,

vyhrali tradičné derby na Trnávke s SDM Domino 1:2 a teraz pozor, doma deklasovali Ivanku pri Dunaji 10:0! Zverenci trénerov Tóna Holáska a Kristiána Šlahora to majú našliapnuté ako Kenny Rogers do siene slávy Country Music v Nashville. Nezaostáva však ani U13 mladého nádejného trénera Pavla Kriša, ktorá vo svojej ligovej súťaži drží krásne 4. miesto a atakuje medailové pozície. A ešte treba dodať, že náš odchovanec Tomáš Jurišta si zahral v drese Slovenskej reprezentácie do 17 rokov vo všetkých zápasoch kvalifikácie o postup na Majstrovstvá Európy, ktorá sa odohrávala v Portugalsku. Gratulujeme!

Všetkým športovým priateľom želáme krásnu jar a tešíme sa na stretnutia v našom areáli pri Kuchajde, kde môžete vidieť najlepšie regionálny futbal. Práve tu z vašich dievčat a chlapcov vyrastajú mladé futbalové nádeje!

Miro Mihalík, snímka Nina Kopnická

DENNÝ UMELECKÝ TÁBOR

VEK 9 - 14 r.

Návšteva
**televízií
a dabingu**

Návšteva
**Národnej
rady**

Výtvarné práce
a tvorba kulis
s akad. sochárkou
**Magdalenou
Burmekovou**

Herecká výchova,
umelecký prednes
a improvizácia s hercom
**Romanom
Pomajbom**

Cena: 199 eur.
Zľava pre deti s trvalým pobytom v MČ BANM 20 eur (179 eur).
V cene je zahrnutý obed, pitný režim, lektori a profesionálne fotenie.
Darčeky: CD s fotkami, táborový zápisník a podpis karta s vlastnou fotkou.

TERMÍN 17. - 21.7.2023

STREDISKO KULTÚRY BNM, VAJNORSKÁ 21

02/44 37 37 60, +421 911 449 688

info@skvajnorska.sk

www.skvajnorska.sk

www.facebook.com/strediskokulturybanm

Tanečná súťaž
v štandardných
a latinsko-amerických
tancoch

JARNÝ POHÁR KTC

Kedy:
6. mája 2023
10:00 - 19:00 h

Kde:
Tehelná 26
Bratislava-Nové Mesto

V spolupráci
s Mestskou časťou
Nové Mesto

Šaty dostali druhú šancu a my sme pomohli životnému prostrediu

Mestská časť Bratislava-Nové Mesto spoločne s Ekocharitou pripravili 14. a 15. apríla v Stredisku kultúry na Vajnorskej prvý SWAP (výmenná burza oblečenia), ktorým chcú založiť novú tradíciu. V prvý deň prišlo 150 ľudí, ktorí vytriedili v šatníku to, čo už ne-

nosia, alebo to, z čoho „nechtiac vyrástli“. Za odovzdané šatstvo dostali náramok, ktorý im na druhý deň poslúžil ako vstupenka, aby si mohli vybrať zas iný vhodný kúsok do svojej garderóby.

Podľa informácií Štatistického úradu Slovenskej republiky sa v roku 2021 na území Bratislavy vyhodilo vyše 140 ton šatstva a ďalších takmer 60

ton textílií. Oblečenie tak nielenže zbytočne končí v koši, ale produkty „fast fashion“, čo je výraz pre krátko nosené a rýchlo odkladané módné kúsky, škodia životnému prostrediu už pri samotnej výrobe. Aj to sú dôvody, pre ktoré vznikol novomestský SWAP.

Záujem bol naozaj veľký, už ráno pred otvorením sa pred kultúrnym strediskom vytvoril rad, záujemci prišli z viacerých mestských častí, dokonca až z Trnavy. Počas dňa si tu svoj šatník doplnili dve stovky návštevníkov, prevažne ženy, no našlo sa aj zopár pánov. Snaha nevytvárať zbytočný odpad a šetriť životné pros-

redie sa pre väčšinu z nich stala životným štýlom. „Dobré šaty do odpadu nepatria. Niektoré svoje veci prinášam, iné si vyberám a takmer vždy nájdem zopár naozaj originálnych kúskov,“ povedala mi gymnazistka Andrea.

Vedúca oddelenia kultúry a športu na miestnom úrade a spoluorganizátorka podujatia Adriana Rabatinová pochválila účastníkov, že veci priniesli čisté a vyžehlené. „V príjemnej atmosfére sme sa porozprávali aj o pripravovaných kultúrnych, športových a komunitných podujatiach, o ktoré ľudia prejavili záujem.“

Jana Škutková, snímky Jana Plevová

Máte doma nepotrebné elektrospotrebiče?

Zbavíte sa ich bezplatne a ekologicky – v sobotu 13. mája

Mestská časť v spolupráci so združením výrobcov elektrospotrebičov pre recykláciu ENVIDOM opäť organizujú jarný zber elektroodpadu. V sobotu 13. mája 2023 môžu obyvatelia Nového Mesta bezplatne odovzdať nepotrebný elektroodpad na ekologickú recykláciu.

Ako postupovať?

1. Najneskôr do 10. mája 2023 si objednajete zber elektroodpadu. Môžete to urobiť online prostredníctvom stránky www.zberelektroodpadu.sk alebo stránky www.banm.sk/objednavka-zber-elektroodpadu/, prípadne osobne v podateľni miestneho úradu na Junáckej ulici č. 1

2. Nahláste druh a počet spotrebičov, ktoré potrebujete odviezť, meno, priezvisko a telefonický kontakt, ako aj presnú adresu, z ktorej potrebujete spotrebiče odviezť.

3. V deň zberu 13. mája 2023 do 8.00 hod. ráno vyložte elektroodpad do vchodu bytového domu resp. za bránu rodinného domu.

Združenie ENVIDOM upozorňuje na dôležité pokyny k zberu:

- Spotrebiče nevykladajte na ulicu. Mohli by ich vziať neoprávnení zberači, neodborne ich rozobrať, nepredajné komponenty odhodiť a prispieť tak k vzniku čiernych skládok vo vašom okolí.
- Ak sa nám z dôvodu dopravného zdržania nepodarí prevziať vami nahlásený elektroodpad do 14.00 h, kontaktujte nás do 14.30 h na tel. č. 0907 434 303.
- Aby sme v priebehu dňa stihli odviezť spotrebiče zo všetkých nahlásených adries, elektroodpad nevnášame z bytov, pivníc či povál.
- Nezbierame televízory a monitory! Ostatný elektroodpad (chladničky, práčky, počítače bez monitorov, rádia, DVD a pod.) odoberieme.
- Ak máte veľký spotrebič nad 25 kg okrem TV a monitora (napr. chladnička, práčka, elektrický alebo kombinovaný sporák) a nestihnete využiť tento termín zberu, jeho bezplatný odvoz si môžete objednať počas celého roka približne každé dva týždne. Termíny zberu sú zverejnené na www.zberelektroodpadu.sk
- Upozorňujeme, že pre zabezpečenie odvozu je nevyhnutné, aby ste počas zberu počkali doma, a aby ste našim pracovníkom sprístupnili spotrebiče uložené vo vchode. Pre otvorenie vchodu vás budeme kontaktovať cez domový zvonček a telefonicky.

Novomešťania môžu využívať aj zberný dvor v Rači

Zberný dvor prevádzkovaný spoločnosťou OLO a.s. na ulici Pri Šajbách 1 otvoril svoje brány v sobotu 15. apríla 2023 a bude v prevádzke do 30. novembra 2023. Je určený pre obyvateľov mestských častí Rača, Nové Mesto a Vajnory.

Zberný dvor je otvorený tri dni v týždni, a to **v utorok a vo štvrtok od 11.00 do 18.00 h a v sobotu od 8.00 do 15.00 h**, s výnimkou štátnych sviatkov.

Podmienky vstupu

Podmienkou vstupu pre obyvateľov mestských častí Rača, Nové Mesto a Vajnory je preukázanie trvalého alebo prechodného pobytu, prípadne preukázanie vlastníctva alebo nájmu záhrady v týchto mestských častiach. Každý návštevník pri vstupe vyplní aj formulár návštevníka zberného dvora. Zberný dvor je určený pre fyzické osoby, nepodnikateľov, ktorí sú zapojení do systému množstvového

zberu komunálneho odpadu v Bratislave.

Vstup je možný s vozidlom do 3,5 t, s príviesnym vozíkom do objemu 1 m³ a za dodržania pokynov obsluhy.

Maximálne množstvo odovzdaného odpadu a drobný stavebný odpad

Ročne môže obyvateľ bezplatne odovzdať objemný odpad v množstve max. 150 kg na osobu, max. tri vrecia bioodpadu zo záhrad a zelene za týždeň a roztriedený odpad ako papier, lepenka, sklo a plasty. Odovzdanie drobného stavebného odpadu je spolplatnené na základe VZN č. 12/2021 poplatkom 0,078 eur/kg,

ktorý sa uhrádza hlavnému mestu SR Bratislave.

Zberný dvor OLO – Stará Ivanská cesta 2

Okrem zberného dvora v Rači prevádzkuje spoločnosť OLO aj zberný dvor na adrese Stará Ivanská cesta 2, ktorý slúži všetkým obyvateľom Bratislavy počas celého roka. Na tomto mieste je možné uložiť najviac druhov odpadov v hlavnom meste, ktoré sú pravidelne odvážané na ďalšie zhodnotenie alebo ekologické zneškodnenie. (olo)

Jarná preventívna deratizácia na území Bratislavského kraja

Synantropne myšovití hlodavce disponujú vysokou reprodukčnou schopnosťou, pričom za vhodných podmienok často dochádza k ich premnoženiu. Môžu sa stať zdrojom šírenia viacerých prenosných ochorení ľudí i zvierat a ohroziť verejné zdravie.

Aby sa premnoženiu hlodavcov predišlo a minimalizovalo sa epidemiologické riziko, je potrebné pravidelne a celoplošne vykonávať opatrenia na reguláciu ich populácií.

Jediným efektívnym spôsobom regulácie populácií škodlivých hlodavcov je pravidelná celoplošná deratizácia vykonávaná najmenej dvakrát ročne biocídnymi prípravkami, určenými a schválenými na tento účel. Cieľom celoplošného a zároveň synchronného výkonu deratizácie je zabezpečiť efektívnu likvidáciu škodcov na čo najväčšom území a zabrániť ich migrácii z deratizačne ošetrených objektov a plôch do objektov takto neošetrených.

Regionálny úrad verejného zdravotníctva Bratislava vyzýva na vykonanie

**celoplošnej jarnej deratizácie na území obcí
Bratislavského samosprávneho kraja
v období od 1. 4. 2023 do 31. 5. 2023, pričom:**

I) obce vykonajú deratizáciu v objektoch a na verejných priestranstvách v správe alebo vlastníctve obcí;

II) fyzické osoby – podnikatelia a právnické osoby vykonajú deratizáciu v ich alebo nimi spravovaných objektoch, kanalizačných a kolektorových rozvodoch a areáloch určených na podnikanie a bývanie, vrátane objektov školských, zdravotníckych, športovo-rekreačných, telovýchovných a kultúrnych zariadení, zariadení sociálnych služieb, bytových a polyfunkčných domov, administratívnych budov, skladov i skládok odpadov; fyzické osoby – podnikatelia a právnické osoby deratizáciu uskutočnia prostredníctvom oprávnených firiem disponujúcich odbornou spôsobilosťou na vykonávanie činnosti: regulácia živočíšnych škodcov prípravkami určenými na profesionálne použitie;

III) fyzické osoby – občania vykonajú deratizáciu na pozemkoch a v objektoch využívaných na chov hospodárskych zvierat a v prípade známkov výskytu hlodavcov aj v pivničných a prízemných priestoroch rodinných domov a objektov určených na bývanie. Fyzické osoby – občania môžu vykonať deratizáciu aj svojpomocne biocídnymi prípravkami dostupnými v obchodnej sieti.

Trolejbusom na Železnú studničku?

Áno, ale pred viac než sto rokmi! Verili by ste, že začiatkom 20. storočia už premával do známej bratislavskej rekreačnej oblasti Železná studnička trolejbus? Premával do týchto miest od roku 1909 do roku 1915.

Už v roku 1894 bola podpísaná zmluva medzi bývalým slobodným kráľovským mestom Bratislava, firmou Lindheim a spol. a firmou Ganz na výstavbu štyroch električkových tratí v Bratislave. Avšak jednu z týchto tratí zmenili na trolejbusovú. Dôvodom bola finančná náročnosť, keďže pri trolejbusovej trati nebolo potrebné stavať koľajový zvršok.

Rentabilitu prevádzky mala zabezpečiť potreba denne zväžať do práce zamestnancov Rothovej továrne na patróny. Zároveň bolo potrebné prepraviť výletníkov na veľmi obľúbené miesta, do Vydrickej doliny a na samotnú Železnú studničku. Dnes na tomto mieste stojí len jeden bufet, no v tých časoch tam stál výletný hotel (pôvodne kúpele), ktorého zbytky zbúrali až okolo roku 1969. Trolejbusovú trať prevádzkovala a vlastnila spoločnosť „Elektrická automobilová linka do Vydrickej doliny, účastinná spoločnosť“. Jej riaditeľom bol Dr. Karl Weidenhoffer. Vozidlá boli označené skratkou P.V.V.A. – Pozsonyi Vodriczvolgyi Villamos Automobilvonal.

Trolejbusová trať začínala na dnešnej Pražskej ul. pri Palugyaovom vinárstve. Neskôr sídlili v tejto budove vinárske závody,

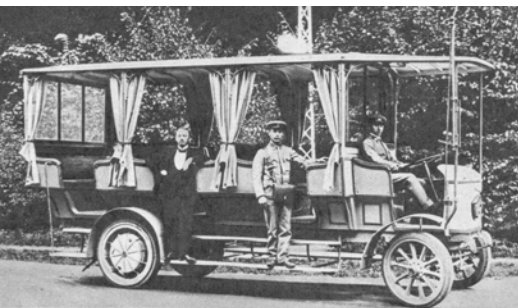
kovových stúpoch. Prúd vedela dodávať aj vlastná elektrocentrála postavená pri garážach v mieste drevenej vozovne pri Rothovej továrni na patróny, elektrinu vyrábala dielelektrický agregát o výkone 200 Hp. Trať mala tri výhybne, po jednej pri oboch konečných zastávkach a jednu pri Rothovej fabrike na patróny.

Konštrukcie vozidiel boli zaujímavé jednak z pohľadu pohonu – elektromotory boli v nábojoch kolies, jednak spôsobom

týchto trolejbusov bol 20 HP. Kolesá nemali pneumatiky, ale plné gumené obruče.

Verejná premávka do Vydrickeho údolia sa podľa novín „Západouhorský spravov“

dnes patrí ministerstvu zahraničných vecí. Trať merala na tú dobu úctyhodných 5,8 km. Viedla po dnešnej Pražskej, Brnenskej ulici na Patrónku k Rothovej továrni, odtiaľ pod Červený most, okolo mlyna Klepáč, okolo IX. mlyna a konečnú zastávku mala na Železnej studničke. Napájanie elektrickou energiou bolo zabezpečené zmluvou o dodávke elektriny s Elektrickými a osvetľovacími podnikmi slobodného kráľovského mesta Prešporok, napätie bolo 450 V jednosmerné. Trakčné vedenie bolo zavesené na 232 drevených a 28

napájania. Trolejbus nemal zberné tyče ako dnešné trolejbusy, ale ťahal za sebou na približne dvanásť metrovom lane tzv. mačku. Išlo o štvorkolesový vozík, primerane zaťažený, aby nevypadával z trolejového vedenia. Zároveň v ňom bol naviják, ktorý udržiaval konštantnú vzdialenosť od samotného vozidla a patričné napnutie elektrického kábla, aby sa nepotrhal pri prejazde rôznymi nerovnosťami, brzdení alebo rozbíhaní. Trolejbusy boli vybavené zvláštnou brzdou, tzv. tyčovou, na ktorej konci bol drapák. Tyč bola umiestnená pod podlahou vozidla, v prípade potreby ho mala zaistiť. Na stúpaní sa strana s drapákom spustila na cestu a vozidlo sa zaprelo vlastnou váhou o tyč, čo predstavovalo veľmi jednoduché a účinné riešenie. Vozidlá boli dvojnápravové, mali 24 miest na sedenie. Bolo ich dodaných sedem z toho štyri boli tzv. letné, čiže otvorené a tri boli uzavreté. Vyrábala a dodala ich firma Deimler Motoren Gessellschaft. Výkon

daj“ začala 19. júla 1909. Stavba celej trate bola vyčíslená na vtedajších 310 000 K (korún). Koncom roku 1914 bola však spoločnosť prevádzkujúca trolejbus nútená tento podnik zrušiť. Dôvodom boli vysoké náklady a malý záujem verejnosti. Navyše, v tom čase už vypukla prvá svetová vojna a bol nedostatok strategických surovín potrebných na opravy porúch. Na valnom zhromaždení spoločnosti P.V.V.A. vo februári 1915 bolo prijaté rozhodnutie o likvidácii spoločnosti. Na jar 1915 odkúpila celú trať vrátane všetkého inventáru Rothova fabrika na patróny za 80 000 korún. Bol to zjavne výhodný obchod, keď uvažíme, že meď a mosadz sú využiteľné pri výrobe vojenského materiálu a streliva.

Martin ENTNER

Použitie reprodukcie fotografií z knihy *Dejiny Bratislavy*, vydané v roku 1978 kolektívom autorov vo vydavateľstve OBZOR (snímky z Archívu Hlavného mesta SR Bratislavy)

Kde šušťia stránky kníh, tam nebýva nuda

Druhý ročník podujatia KníhFest priniesol 17. apríla do Strediska kultúry na Vajnorskej bohatý program plný známych mien, pútavých besied, autogramiád i hudobných vystúpení.

Dopoludnie sviatku dobrej literatúry patrilo deťom a študentom. V hlavnej sále sledovali najmenší diváci interaktívne predstavenie TV Jojko – Hugo Sníček, tých starších zase nadchlo predstavenie Divadla Babadlo s názvom *Počúvaj ma!* o kyberšikane a boji proti násiliu. V jeho závere vysvetlili herci charakteristiku svojich postáv a bez zbytočnej formálnosti pripomenuli mladým ľuďom, aby neublížovali iným ani sebe. Workshop *Školská slávnosť*, pripravený združením Post Bellum priblížil

ôsmakom život za bývalého režimu. Pri príprave „oslavy VOSR“ si na vlastnej koži uvedomili, čo znamenalo nerešpektovanie ľudských práv a prenasledovanie ľudí, ktorí nesúhlasili s komunistickým svetonázorom. Stredoškólači zatiaľ besedovali s autorkami literatúry pre tínedžerov Katarínou Gulai a Ninou Protušovou. Mladí ľudia sa nebáli prejaviť názor a autorkám položili množstvo otázok o čítaní, písaní aj motivácii.

V priestoroch galérie pripravili pracovníci Novomestskej knižnice zážitkové čítanie pre štvrtákov. Pri knihách Braňa Jóbuse a Tone Revajovej diskutovali s deťmi nielen o problémoch knižných postáv, ale o všeličom, čo ich trápi. Knižná hrdinka Johanka sa vyrovnávala so zmenou prostredia a smútkom za starými rodičmi, no Yanka z Ukrajiny je ich reálnou spolužiač-

kou a jej pocity odlúčenia a obáv z nového prostredia dokážu štvrtáci veľmi dobre pochopiť.

Popoludňajší program bol venovaný starším čitateľom. O svojich knihách sa s moderátorkou Bibianou Ondrejkovou, ale aj prítomnými divákmi, prišli porozprávať vtipná glosátorka Olga Feldeková či autorka románov a viacerých životopisov zaujímavých osobností Marika Eisler Stu-

deničová. Novinárka a spisovateľka Silvia Lispuchová, autorka životopisu obľúbeného herca Františka Kovára, predstavila svoju knihu *Jednoducho Ferko* spoločne s jej hlavným hrdinom. „Najprv som sa zľakol, ako si spomeniem na veci, ktoré si už nepamätám, ale nakoniec ma veľmi potešilo, ako Silvia posunula myšlienky do literárnej roviny,“ pochválil vzájomnú spoluprácu František Kovár. Že rozhovor s Olgou Feldekovou sprevádzal srdečný smiech, asi nikoho neprekvapí. Čerstvej osemdesiatničke sme zagratalovali k narodeninám a s úsmevom počúvali jej názory na starých ľudí, či ironickým humorom okorenené pochvaly manžela.

Atmosféru popoludnia doplnili a podčiarkli vynikajúce hudobné vstupy Katky Feldekovej a Richarda Šimurku. Slovenský text z pera Lubomíra Feldeka dal svetovým

šansonom nový rozmer a do srdca poslucháčov rovnako prenikli pôvodné piesne z repertoáru KaFe band.

Skutoční milovníci literatúry si nenechali ujsť ani podvečerný program. Literárny publicista Dado Nagy sa zhováral s manželmi Emíliou Sičákovou-Beblavou a Miroslavom Beblavým. Podelili sa s publikom nielen o myšlienky zo svojich kníh, ale aj názormi na vzdelanie a vzdelávanie, či vplyve umelej inteligencie, ktorej sa nemôžeme vyhnúť a musíme sa naučiť využívať jej prínos. Literárnu časť večera zakončila beseda Hany Lasicovej moderovaná Luciou Čarnou. Výborný rozhovor priblížil autorkine spomienky na Milana Lasicu, zachytené v knihe *Všetko o mojom otcovi*, či na tvorbu knihy *Slúžka* a proces jej neskoršieho sfilmovania.

Koncert bratov Martina a Mareka Geisbergovcov dal symbolickú bodku za dňom „plným piesnen“.

Tohtoročný KníhFest bol nabitý krásnymi myšlienkami, pozitívnymi posolstvami aj nevšednými úvahami. Organizátori si záslužia pochvalu za premyslenú dramaturgiu, voľbu hostí i skúsených moderátorov. V časoch, keď čítanie dlhých a náročnejších textov pôsobí niektorým deťom i dospelým problémom, má organizácia podobných podujatí čoraz väčší zmysel.

Jana Škutková
Snímky autorka a Jana Plevová

Pripútajte sa, Let 124 štartuje!

V kokpite lietadla niet miesta pre veľký herecký súbor. Štyria členovia palubnej posádky je počet tak akurát. Hlavne, aby im nechýbal zmyslom pre humor, a ak treba, bravúrne zvládli improvizáciu. Lujza Garajová-Schrameková, Dominika Richterová, Juraj Tabaček a Peter Sklár sa o stiesnený priestor pilotnej kabíny (a sem tam aj ulič-

ku medzi sedadlami) podelili 27. marca v Stredisku kultúry na Vajnorskej. Zatiaľ nanečisto, na generálke, odohrali komédiu plnú absurdného humoru, satiry a dvojnásobných žartíkov. Aké problémy riešia manželja, ktorí zároveň zastávajú pozíciu

šéfky a podriadeného v práci? Ako sa kľúč od motora lietadla dostal do trenírok pasažiera? Ako sa skončí let, keď podvozok stratili protagonisti hneď v úvode letu? Na tieto otázky dostali odpovede diváci, ktorí si prišli pozrieť predpremiéru predstavenia LET 124 z autorského pera Luda Ferenca pod režijným vedením Jakuba Nvotu. Kto sa rád smeje, môže si ju prísť pozrieť o čosi neskôr, premiéra je plánovaná na 7. júna 2023.

„Založením Novomestského divadla vytvorilo Stredisko kultúry Vajnorská 21 novú platformu, na ktorej chce ponúkať našim obyvateľom divadlo v jeho rozličných žánroch i podobách. Popri „vlastných“ predstaveniach s domovským súborom ako bol pilotný Jeruzalem anno 1187, uvádzame kvalitné hosťujúce súbory od nás i zo zahraničia,“ hovorí riaditeľka strediska Mária Priečinská. Odozva u divákov je priaznivá a dokazuje, že menšia lokálna scéna so zaujímavou ponukou predstavení môže pravidelne pritiahnúť stovky divákov.

Jana Škutková, snímka Bafoviný

Rozpoviem vám príbeh...

Od detstva radi počúvame príbehy. Rodičia i starí rodičia nimi vštepujú svojim potomkom tie správne zásady a približujú im, ako funguje svet. Tí najlepší učitelia dokážu zaujímavým rozprávaním nielen podať informácie, ale aj dosiahnuť, aby si ich žiaci zapamätali. A neraz sa aj v práci stretne s mimoriadne šikovným šéfom, ktorý svoj tím motivuje prostredníctvom tých správnych „obrazov v myslí“.

Umenie rozprávania príbehov zažíva dnes doslova renesanciu. Venujú sa mu „storytelleri“ zo všetkých vekových kategórií. Na spoločných stretnutiach si vymieňajú skúsenosti, tipy a rady, ale aj ciberia svoje rozprávačské schopnosti. Preto vás iste neprekvapí, že skupinka nadšencov s názvom *Príbehom na stope* sa stretáva aj v Novej Cvernovke.

Ak sa chcete s rozprávačským umením zoznámiť zblízka, príležitosť máte v **ne-**

deľu 21. mája o 17. h v Parku pod palmou (park pri Novej Cvernovke na Račianskej ulici 78). Štyri skúsené rozprávačky Dominika Rai, Sylvia Pabst, Martina a Maruška Jánošíkové uvedú pásmo *V ringu princezien*, v ktorom predstavujú nevšedné ženské hrdinky.

Vypočúť si zaujímavé rozprávanie a zdokonaľiť svoje výtvarné schopnosti môžete na workshope *Príbehy na skle – Stvorenie Adama*. Výtvarníčka a storytellerka Sylvia Pabst ho venuje geniálnemu sochárovi, maliarovi a architektovi Michelangelovi Buonarottimu.

Príďte si na sklo namaľovať ikonický dotyk prstov zo Sixtínskej kaplnky a vypočujte si Michelangelov životný príbeh. Dozviete sa veľa o živote renesančného veľikána a domov si odnesiete vlastnoručne vytvorené umelecké dielko. Workshop sa uskutoční **18. júna od 18. do 20. h** takisto **v Parku pod palmou**.

Obe podujatia môžete navštíviť bez predchádzajúcej registrácie. Viac informácií nájdete na Facebooku spolku *Príbehom na stope*.

Jana Škutková, snímka archív

Keď prídu na návštevu korytnačky

Prednáška o živote prastarých obyvateľov našej planéty pritiahla 15. apríla do Domu kultúry na Kramároch viac než päťdesiat malých aj veľkých záujemcov. Pán Jaroslav Valentín z Klubu chovateľov korytnáčiek im veľmi pútavo a zrozumiteľne porozprával nielen to, ako korytnačky rastú, čím sa živí, koľko rokov sa dožijú, ale aj množstvo informácií o živote živočíchov s pancierom či bez neho na všetkých svetadieloch.

Na Slovensku ich žijú dva druhy - pôvodná korytnačka močiarna a invázna korytnačka písmenková, ktorá pochádza z Ameriky. Do našej prírody ju vypustili nezodpovední chovatelia a ako to už býva, udomácnila sa tu a dnes spôsobuje životnému prostrediu škody. Keďže európske korytnačky sa bežne dožívajú 50 až 70 rokov, nie je to zanedbateľný problém. Ešte šťastie, že sa nám tu nerozmnožili korytnačky slonie, ktoré dorastajú do priemeru 1,2 metra a dožívajú sa aj 180 rokov!

Deti s chovateľom živo diskutovali. Niektoré už s rodičmi navštívili exotické krajiny, kde sú obrovské korytnačky doma. Iné zas majú doma terárium a o svoju korytnačku sa starajú denne. Najväčšiu radosť mali, keď mohli po prednáške vziať živú korytnačku do ruky a obdivovať ju zblízka. A nakoniec ich potešila možnosť vyrobiť si sympatickú papierovú korytnačku s pracovníkmi knižnice.

Text a snímka Jana Škutková

KNIŽNICA BRATISLAVA-NOVÉ MESTO, PIONIERSKA 12

Tel. +421 244 253 985, e-mail: kbnm@kbnm.sk, www.facebook.com/kbnm.sk

V knižnici nikdy nie je nuda. Nájdete tu nielen tisíce zväzkov najrôznejších literárnych žánrov, ale aj voľnočasové centrá a priestor pre rozvíjanie zručností malých aj veľkých. Príďte si zacvičiť, pobaviť sa alebo si zahrať spoločenské hry.

Knižnica - voľnočasové centrum, Pionierska 12

15. 5. a 29. 5. 2023 od 15.00 do 18.00 h,

Hravá knižnica vstup voľný

Už vás to doma nebaví alebo máte malý byt pre všetkých svojich kamarátov? Stretnite sa u nás v knižnici a zabavte sa pri spoločenských hrách pre malých aj veľkých.

3., 10., 17., 24. a 31. 5. o 17.00 h,

S rozprávkovou babičkou 60 min., vstup voľný

Každú stredu v mesiaci srdečne pozývame malých čitateľov, ale aj tých, čo ešte čítať nevedia, na rozprávkové čítanie. Spomienka na prvé čítanie s babičkou v novom formáte. Vhodné pre deti v predškolskom roku.

3., 10., 17., 24. a 31. 5. o 10.30 h,

Jogi Joga 60 min.

Hatha joga s dôrazom na panvové dno a zdravý chrbát pre mamy a deti od 0 do 4 rokov. Deti sa môžu zapojiť do cvičenia alebo využiť hrací priestor. Registrácia: sona.zajacek@gmail.com

3., 10., 17., 24. a 31. 5. o 9.30 h,

HAPPY HIPPO 60 min.

Hodiny veselej angličtiny plné riekaniek, pesničiek a hier pre deti do 3 rokov a ich mamy formou pohybových aktivít. Detičky získajú slovnú zásobu, gramatickú štruktúru a rytmus jazyka. Registrácia: sona.zajacek@gmail.com

15., 22. a 29. 5. o 8.45 h,

Montessori 60 min., vstupné dobrovoľné

Pondelňajšie herničky v štýle Montessori ideálne pre mamičky s deťmi vo veku 1,5 až 4 roky.

Maximálna kapacita je 10 detí, prihlasovanie: montessori.kniznica@gmail.com

Pobočka KBNM na Kolibe, Jeséniova 43

4., 11., 15., 18., 22., 25. a 29. 5. o 9.00 h,

Pilates 60 min.

PILATES zlepšuje flexibilitu, buduje silu, rozvíja kontrolu a vytrvalosť. Kládne dôraz na zosúladenie, dýchanie, rozvoj silného jadra a zlepšenie koordinácie a rovnováhy. Uvoľňuje nahromadený stres, zbavuje nás napätia a poskytuje celkovú psychickú úľavu. Registrácia nie je potrebná.

4., 11., 15., 18., 22., 25. a 29. 5. o 17.00 h,

Joga Poetika 60 min.

Verše tela, poézia duše. Hatha yin joga s miernou dynamikou kládne dôraz na dýchanie, pružnosť a uvoľnenie. Asány a relaxácie pretkané myšlienkami literátov. Maximálna kapacita je 10 účastníkov, registrácia: sona.zajacek@gmail.com

Pobočka KBNM Vernost', Nobelova 30

3., 10., 17., 24. a 31. 5. o 17.00 h,

Joga v Knižnici 60 min.

Pravidelné hodiny relax jogy. Registrácia cez sms alebo aplikáciu WhatsApp na tel. čísle 0905 932 580, prípadne cez FB stránku: Silvia Kratochvíľová – inštruktorka jogy.

Dom kultúry Kramáre, Stromová 18

2., 9., 16., 23. a 30. 5. o 18,15 h,

Joga 60 min.

Joga je úplne pre každého, kto dýcha. Od zdravia k vnútornej rovnováhe. Od nadšenia k láske. Od osobného pokroku k vyššiemu Ja. Registrácia: ozkramarcan@gmail.com

25. 5. o 18.00 h,

Divadlo pod schodami: U nás také obyčaj alebo len aby sme v hanbe nezostali 75 min., vstupné dobrovoľné

Kabaretná paródia na „tiež“ slovenské ľudové zvyky, povery a obyčaje. Zdá sa, že riešenia problémov sú komplikované, no ako to už býva, aj v týchto časoch víťazí alebo nás drží nad vodou obyčajná čistá láska.

Novomestské rodinné nedele máj 2023

7. 5. o 10.00 h, Stredisko kultúry Vajnorská,
Divadlo HAAF: Ty Bagandžo, 50+ min.

Divadelno-hudobné predstavenie, vďaka ktorému sa deti dozvedia ako sa tvorí hudba z hudobných nástrojov a aj si na ne sami zahrajú. Lístky dostupné aj v sieti ticketportal.sk.

14. 5. o 10.00 h, Nová Cvernovka,
Féder Teáter: O príšernej krásnej princeznej,
45+ min.

Princezná má osud daný, musia sa jednoducho vydať za princa. Čo však, ak je princezná také škaredá, až sa jej boja všetci princovia? Vhodné pre deti od 3 rokov.

Súčasťou podujatí sú tvorivé dielne.
Vstupné 3€

21. 5. o 10.00 h, Stredisko kultúry Vajnorská,
Divadlo ONA ON: Ako princípálka cirkus založila, 50+ min.

Interaktívne predstavenie rozvíja predstavivosť a odhaľuje kúzelný svet divadla. Princípálka Lola a klaun Karol založia spolu s deťmi cirkus, v ktorom nechýba speváčka, tanečnica, kúzelník, či krotiteľ hadov. Lístky dostupné aj v sieti ticketportal.sk.

28. 5. o 15.00 h, DK Kramáre,
Divadlo Morgonrock: O čertovi Kolofónovi, 50+ min.

Čerta Kolofóna pošle Lucifer na zem, aby priniesol aspoň dve neposlušné deti. Tu stretne Janka a Marienku, ktorí sa rozhodnú sa, že z neho spravia poriadneho čerta.

Predaj vstupeniek: 1 hodinu vopred na mieste
pred podujatím alebo cez Ticketportal.

STREDISKO KULTÚRY BRATISLAVA-NOVÉ MESTO A NOVOMESTSKÉ DIVADLO, VAJNORSKÁ 21

tel.: 02/44 37 37 60, +421 911 449 688 | info@skvajnorska.sk, www.skvajnorska.sk, www.novomestskedivadlo.sk
Nájdete nás na FB: <https://www.facebook.com/strediskokulturybanm>

Sledujte nás aj na Youtube: Stredisko kultúry Bratislava-Nové Mesto

Predaj vstupeniek v SK Vajnorská – každú stredu, od 16. do 19. h a vždy hodinu pred začiatkom na mieste podujatia (pokladňa SK Vajnorská).

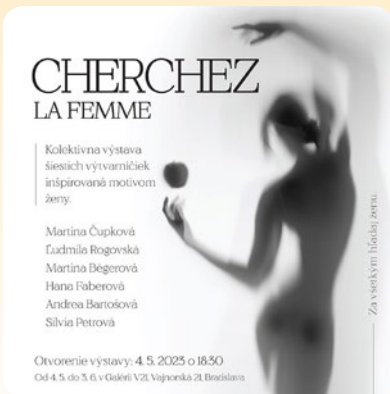
V novomestskom stredisku kultúry nájdete každý mesiac širokú ponuku podujatí, ale aj bohatú klubovú činnosť. Ak chcete rozvinúť svoj hudobný alebo výtvarný talent, naučiť sa niečo zaujímavé či nadobudnúť novú zručnosť, vyberte si z palety našich vzdelávacích kurzov. Program kultúrnych podujatí nájdete na zadnej strane obálky.

Galéria V21

Cherchez La Femme

Kolektívna výstava šiestich výtvarníčok *Za všetkým hľadaj ženu*. Diela inšpirované motívom ženy vystavujú Martina Čupková, Ľudmila Rogovská, Martina Bégerová, Hana Fáberová, Andrea Bartošová, Silvia Petrová.

Výstava potrvá od 4. 5. do 3. 6., galéria je otvorená v pracovných dňoch od 14.00 do 18.00 h, po dohode aj mimo uvedeného času.

Podujatia pre pozvaných

3. 5. o 9.00 h a 30. 5. o 10.30 h

Divadlo Babadlo - Počúvaj ma! 60 min.

Predstavenie pre deti a mládež venované boju proti násiliu a kyberšikanu. Deti nám mnohokrát o šikanovaní nepovedia. Žijú svoje vlastné životy, ktoré si chcú riadiť po svojom. Nemôžeme však byť ľahostajní. Musíme sa naučiť počúvať sa navzájom a komunikovať medzi sebou. Ústrednou témou je príbeh dvoch mladých ľudí, ktorým kyberšikanu ovplyvnila osudy.

Klubové stretnutia

4. 5. od 16.00 do 18.00 h

Patchwork klub

24. 5. od 16.00 do 18.00 h

Klub priateľov opery

13. 5. a 14. 5. od 10.00 do 18.00 h

Ateliér neprofesionálnych výtvarníkov

30. 5. od 17.00 do 18.00 h

Spolok včelárov západného Slovenska

Kurzy

Každý pondelok, od 17.15 do 20.30 h

Kurz jogy

Každý pondelok a štvrtok, od 17.00 do 20.00 h

Kurz keramiky

Každý utorok, od 17.00 do 19.00 h

Kurz kaligrafie

– uvoľnite si ruku a otvorte svoju fantáziu. Naučíte sa nové štýly písma, ktoré môžete využiť na písanie svadobných oznámení či blahoželaní.

Každý utorok a štvrtok, od 16.00 do 17.00 h

Kurz Break Dance

Každú stredu, od 17.00 do 20.00 h

Kurz výtvarných techník – maliarske stretnutia s paletou v plenéri, ale aj v ateliéri.

Každú stredu, od 18.00 do 19.00 h

Kurz ľudových a historických tancov – tance rôznych dôb a národov. Kurz je vhodný pre páry aj jednotlivcov od 16 rokov.

Každú stredu, od 18.30 do 20.00 h

Esperanza Dance – tanečný štýl s prvkami jogy, prostredníctvom ktorého každá žena objaví svoju jedinečnú krásu.

Každú stredu, od 19.00 do 20.00 h

Tanečná terapia pre páry – zoznámte sa s moderným ľudovým tancom v štýle Balfolk, ktorý vám pomôže zlepšiť vzťah a lepšie porozumieť vášmu partnerovi.

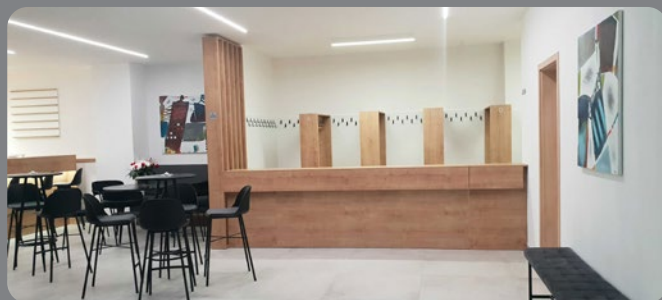
Výuka hrania na husliach – so spevákom, skladateľom, multiinštrumentalistom, finalistom 2. série Slovensko hľadá SuperStar a víťazom slovenského X-Faktoru Petrom Bažíkom.

Maľovanie na hodváb – využite voľné popoludnie, dotknite sa jedinečného materiálu a zažite radosť z tvorby. V našom ateliéri si vďaka tomu vytvoríte originálny doplnok alebo darček.

V prípade záujmu o kurzy píšete na e-mail: kurzy@skvajnorska.sk

Ponúkame:

- Kultúrno-spoločenské a výchovno-vzdelávacie podujatia pre základné a stredné školy.
- Divadelné predstavenie Jeruzalem anno 1187 pre stredné školy za výhodných podmienok.
- Prenájom priestorov na semináre, spoločenské akcie, prezentácie, divadelné predstavenia, koncerty, oslavy a pod.
- Služby spojené s prenájomom priestorov (výzdoba, ozvučenie a pod.).
- Tlač propagačných materiálov od vizitiek po transparenty, vrátane grafických návrhov za VÝHODNÉ CENY.

STREDISKO KULTÚRY BRATISLAVA-NOVÉ MESTO VAJNORSKÁ 21

srdečne pozýva

NOVOMESTSKÉ DIVADLO

15. 5. o 19.00 h, **Pohybové divadlo - In Periculo Gens**

60 min., vstupné 7 €

Premiéra unikátneho diela v modernej divadelnej forme od režiséra a scenáristu Miroslava Kožíka. Téma o ochrane životného prostredia chce zvýšiť povedomie o ekológii ako základnej podmienke prežitia ľudstva. Herci využívajú pohyb ako hlavný zdroj komunikácie doplnený o výrazné vizuálne efekty a originálnu autorskú hudbu Petra Bažika. Lístky dostupné aj v sieti ticketportal.sk.

In Periculo Gens

3. 5. o 18.00 h, **Belasé legendy**

180 min., vstupné 5 €

Slávnostné podujatie pri príležitosti 104. výročia založenia ŠK Slovan Bratislava. Jeho súčasťou bude beseda s klubovými legendami, prezentácia knižného projektu *Edícia Belasé legendy* a premietanie dokumentárneho filmu *100 rokov klubu*. Lístky dostupné aj v sieti ticketportal.sk.

PODUJATIA PRE ŠIROKÚ VEREJNOSŤ

16. 5. o 16.00 h, **Deň matiek**

90 min., vstup voľný

Mestská časť v spolupráci so strediskom kultúry pozývajú na program venovaný všetkým mamám. Srdcia prítomných dám rozohrejú operný spevák Martin Babjak, herec a recitátor Štefan Bučko a klavirista Daniel Buranovský. Moderuje Bibiana Ondrejková. Čaká vás milá pozornosť.

29. 5. o 15.00 h, **Nové Mesto hľadá najrýchlejšieho lezuňa Bratislavy**

180 min., vstup voľný

Ak máte doma lezuňa vo veku od 7 do 12 mesiacov, zapojte sa do tejto milej súťaže. Lezuň musí preliezť päť metrov v čo najrýchlejšom čase. Registrácia súťažiach priamo v stredisku kultúry v deň konania akcie. Moderuje Richard Vrablec.

PODUJATIA PRE DETI

14. 5. o 15.00 h, **O myške vernej tovariške alebo do skakavenia priateľa**

55 min., vstupné 10 €

Rodinné predstavenie s pesničkami pre deti od 3 do 12 rokov o tom, čo všetko čaká malého diváka v divadle a čo sa od neho očakáva, kým herci začnú hrať. Predstavenie s Igorom Adamcom a Martinom Vanekom nadväzuje na dlhoročný program, ktorý si mnohí pamätajú z TV obrazoviek. Vstupenky dostupné v sieti predpredaj.sk.

28. 5. o 16.00 h, **Detská párty v štýle Labkovej Patroly**

90 min., vstupné 10 €

Deň, ktorý bude patriť všetkým deťom! Detský DJ, diskotéka s bublinkami, súťažno-zábavné aktivity, tematické balóniky, fotografiáda a nadrozmerní maskoti Skye, Rubble, Marshall, Rocky či moderátorka v kostýme Chase-a. Lístky dostupné v sieti ticketportal.sk.

HUDOBNO-TANEČNÉ PROGRAMY

19. 5. o 17.00 h, **Čaj o piatej**

240 min., vstupné 4 €

Tanečný program s hudobnou skupinou Color.

27. 5. o 17.00 h, **Čaj o piatej**

240 min., vstupné 4 €

Tanečný program s hudobnou skupinou Šubinovci.